

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра кримінології та кримінально-виконавчого права

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Юридична відповідальність за корупційні правопорушення»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Юридична відповідальність за корупційні правопорушення» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 14 с.

Розробник:

Новіков Олег Володимирович,
кандидат юридичних наук, асистент

Затверджено на засіданні кафедри кримінології
та кримінально-виконавчого права
(протокол № 14 від 30 червня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права
(протокол № 14 від 10 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Головкін Богдан Миколайович, доктор юридичних наук,
професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Юридична відповідальність за корупційні правопорушення
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Новіков Олег Володимирович, асистент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права, к.ю.н.
Контактний телефон	093 724 30 03
E-mail	oleg.novikov@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	https://www.facebook.com/oleg.novikov.9883

Анотація навчальної дисципліни

Розкриваються особливості кримінальної, адміністративної, дисциплінарної та цивільно-правової відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення в Україні та деяких зарубіжних країнах, а також аналізуються проблеми усунення наслідків вчинення цих правопорушень.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів системи знань та інших компетентностей щодо особливостей кримінальної, адміністративної, дисциплінарної та цивільно-правової відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення в Україні та деяких зарубіжних країнах, причини та умови їх вчинення, усунення наслідків вчинення корупційних правопорушень, а також розвиток основних умінь і навичок юридичної кваліфікації цих правопорушень, активізація аналітичної та науково-дослідницької діяльності студентів, а також формування практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань про юридичну

відповідальність за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення в Україні та в деяких зарубіжних країнах;

– розвиток навичок і умінь кваліфікації корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень в Україні;

– визначення актуальних проблем правозастосування у сфері юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення;

– аналіз і дослідження теоретичних та прикладних проблем юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення;

– опанування механізмів усунення наслідків вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми. Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: кримінальне право, кримінальний процес, цивільне право, цивільний процес, трудове право, адміністративне право, адміністративний процес.

Кореквізити: публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці, приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці, порівняльне правознавство, державна влада та місцеве самоврядування: теорія та практика, професійна відповідальність правника.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1. Аналізувати правову природу, причини та умови вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень.

РН НД 2. Розкривати особливості законодавчого регулювання юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.

РН НД 3. Демонструвати навички кваліфікації корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень.

РН НД 4. Проводити порівняльно-правовий аналіз кримінальної відповідальності за корупційні правопорушення.

РН НД 5. Аналізувати та оцінювати судову практику застосування юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.

РН НД 6. Демонструвати розуміння правозастосування у сфері притягнення до юридичної відповідальності за вчинення корупційних чи пов'язаних з корупцією правопорушень.

РН НД 7. Характеризувати механізми усунення наслідків вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень.

РН НД 8. Вміти застосовувати на практиці механізми усунення наслідків вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень.

РН НД 9. Визначати доцільні механізми вилучення незаконно одержаного майна.

РН НД 10. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи у провадженнях щодо притягнення до юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.

РН НД 11. Інтегрувати знання щодо правового регулювання юридичної відповідальності в Україні та зарубіжних країнах, а також пропонувати напрями удосконалення національного законодавства у цій сфері.

РН НД 12. Оцінювати стан та тенденції поширення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Загальні засади юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані	Загальні засади юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані із корупцією	8

	із корупцією правопорушення	правопорушення	
2	Кримінальна відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення	Кримінальна відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення	8
3	Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією	Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією	8
4	Дисциплінарна відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення	Дисциплінарна відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення	8
5	Цивільно-правова відповідальність за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення	Цивільно-правова відповідальність за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення	8
6	Відповідальність за корупційні правопорушення за законодавством окремих зарубіжних країн.	Відповідальність за корупційні правопорушення за законодавством окремих зарубіжних країн.	8
7	Відшкодування збитків, шкоди, завданих державі внаслідок вчинення корупційного правопорушення	Відшкодування збитків, шкоди, завданих державі внаслідок вчинення корупційного правопорушення	8
8	Визнання незаконними актів та правочинів, укладених внаслідок вчинення корупційного правопорушення	Визнання незаконними актів та правочинів, укладених внаслідок вчинення корупційного правопорушення	8
9	Відновлення прав та законних інтересів та відшкодування збитків, шкоди завданих фізичним та юридичним особам внаслідок вчинення корупційного правопорушення	Відновлення прав та законних інтересів та відшкодування збитків, шкоди завданих фізичним та юридичним особам внаслідок вчинення корупційного правопорушення	8
10	Вилучення незаконно одержаного майна.	Вилучення незаконно одержаного майна.	8

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
--------------	--------------------	-------------------------------	--

1	Загальні засади юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані із корупцією правопорушення	Загальні засади юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані із корупцією правопорушення	110
2	Особливості кримінальної відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення	Особливості кримінальної відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення	
3	Відновлення прав та законних інтересів та відшкодування збитків, шкоди завданих фізичним та юридичним особам внаслідок вчинення корупційного правопорушення	-	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
- робота над кейсами;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Юридична відповідальність за корупційні правопорушення» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text.
2. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text.
3. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text.
4. Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_948#Text.
5. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text.
6. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
8. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
9. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
10. Закон України «Про державну службу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
11. Цивільний процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.
12. Кримінальний процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

13. Кодекс адміністративного судочинства України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.
14. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
15. Господарський процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.
16. Закон України «Про очищення влади»: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-18#Text>.
17. Закон України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text>.
18. Закон України «Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-15#Text>.
19. Закон України «Про судоустрій і статус суддів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.
20. Постанова ВРУ «Про затвердження Дисциплінарного статуту прокуратури України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1796-12#Text>.

Література

Основна література

1. Запобігання корупції : підручник / [Б. М. Головкін, О. Ю. Шостко, О. В. Новіков та ін.] ; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків : Право, 2019. 296 с.
2. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / В. Я. Тацій, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. – 6-те вид., перероб. і доп. Харків : Право, 2020. 768 с.
3. Алісов Є. О., Мартиновський В. В., Настюк В. Я., Шевчук О. М. Юридична відповідальність за корупційні правопорушення : навч. посіб. / за заг. ред. В. Я. Настюка. Харків : Юрайт, 2017. 168 с.
4. Дудоров О. О. Хавронюк М. І. Кримінальне право: навч. посібник / за заг. ред. М. І. Хавронюка. Київ, Ваіте, 2014. 944 с.

5. Цивільне право : підручник : у 2 т. / за ред.: В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького ; Національний університет "Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого". Т. 1. Харків : Право, 2014. 656 с.

6. Трудове право : підручник / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого ; за заг. ред. О. М. Ярошенка. - 3-тє вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2019. 544 с.

Додаткова література

1. Новіков О. В. Особливості юридичної відповідальності службових осіб юридичних осіб приватного права та інших суб'єктів приватної сфери за вчинення корупційних та пов'язаних із корупцією правопорушень в Україні. *Журнал східноєвропейського права*. 2020. № 79. С. 34–47.

2. Тютюгін В. І., Косінова К. С. Поняття та ознаки корупційних злочинів. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2015. № 1 (4). С. 388–396.

3. Ханик-Посполітак Р. Ю. Відшкодування шкоди в цивільному законодавстві: український та європейський підходи. *Наукові записки НаУКМА*. 2016. Т. 181. Юридичні науки. С. 103–106.

4. Римарчук Р. М. Підстави та умови цивільно-правової відповідальності за шкоду, заподіяну державними органами та їхніми посадовими особами. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. Юридичні науки. 2016. № 845. С. 308–314.

5. Новіков О. В. Правове регулювання відшкодування збитків, шкоди, завданих унаслідок вчинення корупційних правопорушень. *Часопис Київського університету права*. 2017. № 4. С. 221–225.

6. Актуальні проблеми протидії корупції : монографія / за заг. ред. В. І. Борисова. Харків, 2012. 221 с.

7. Савченко А. В. Корупційні злочини (кримінально-правова характеристика) навч. посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2016. 168 с.

8. Дудоров О. О., Коломоєць Т. О., Кушнір С. М., Макаренков О. Л. Загальнотеоретичні, адміністративно- та кримінально-правові основи концептуалізації антикорупційної реформи в Україні: колективна монографія. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 476 с.

9. Тютюгін В. І. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг: навч.-практ. посіб. / В. І. Тютюгін, Ю. В. Гродецький, С. В. Гізимчук ; за ред. В. Я. Тація, В. І. Тютюгіна. Харків : Право, 2014. 232 с.

10. Судова практика в справах про злочини в сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг: окремі тенденції, проблеми та перспективи вдосконалення / К. П. Задоя, М. О. Захаренко, К. І. Киливник та ін.; наук. ред. К. П. Задоя. Київ : Аграр Медіа Груп, 2014. 136 с.

Інтернет-ресурси

Офіційний веб-портал Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України – <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду – https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України – <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України – <https://minjust.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Державної служби статистики – <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Судова статистика – https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/

Єдиний державний реєстр судових рішень – <https://reyestr.court.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного агентства з питань запобігання корупції – <https://nazk.gov.ua/uk/>

Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України – <https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів – <https://arma.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Офісу Генерального прокурора – <https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=199:kafedra-kriminologii-ta-kriminalno-vikonavchogo-prava&Itemid=151.

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв’язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов’язкова вимога – дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети

тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Юридична відповідальність за корупційні правопорушення» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34